

ORVOSI KÖNYVTÁRAK

MEDICAL LIBRARIES

A Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetségének hivatalos lapja

2014. 11. évf. 3. szám

Tartalom

KÖSZÖNTŐ	3
Informatio Scientifica – Informatio Medicata 2014.....	4
Szakmai program.....	5
Tudományos kísérőprogram.....	7
HÍREK.....	8
Új főigazgató az Országos Széchényi könyvtár élén.....	8
InCites Magyarországon.....	8
Elhunyt Hosszú Ádámné (1945-2014)	8
MOKSZ könyvtárak.....	9
A Magyar Könyvtárosok Egyesülete 46. vándorgyűlése.....	9
Berhidi Anna: Könyvtári oktatási programok: a jövő kutatóinak kinevelése	9
Szluka Péter: MTMT és az intézeti repozitóriumok kapcsolata.....	10
Taga Márta: Az MTMT szerepe a hazai tudományos életben - hitelesség és visszakereshetőség.....	11
KÖNYVTÁRTÖRTÉNET	12
Fordulópontok: A hazai orvos- és egészségügyi könyvtárak fejlődése – 60 éves az Országos Egészségpolitikai Szakkönyvtár.....	12
I. Orvostudományi gyűjtemények és könyvtárak	12
II. A gyűjtött orvostudományi információk formai és tartalmi feltárása	18
III. Az orvostudományi információszolgáltatás fejlődése	22
IV. A jövő?.....	24
Szerzői útmutató	26

KÖSZÖNTŐ

Kedves Kolléga, kedves Olvasó!

Ismét beköszöntött a szeptember, amely nem csak a felsőoktatási könyvtárak életében felfokozott időszak az új beiratkozások, tankönyvek kölcsönzése miatt, hanem minden intézményben ekkor indul újra az élet, amikor a nyári jól megérdemelt pihenés után újra maximális fordulatszámra kapcsolunk.

A Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetsége könyvtárosai számára mindezen túl a szeptember immár több mint egy évtizede az Informatio Medicata – Informatio Scientifica konferencia közeledtét is jelzi. Ez a pár nap mindannyiunk számára izgalmas és lelkesítő, hiszen lehetőségünk nyílik újra üdvözölni az ország tőlünk távol eső részén élő kollégáinkat, találkozhatunk és eszmét cserélhetünk szakmai partnereinkkel, az előadásokból rengeteget tanulhatunk, a szünetekben megoszthatjuk egymással tapasztalatainkat, jó gyakorlatainkat, a kiállítóktól pedig információkat gyűjthetünk. Ezek mind elősegítik, hogy könyvtárosként minél jobban lássuk el küldetésünket, azaz a lehető leghatékonyabban a lehető legjobb minőségű szolgáltatást nyújtani használóinknak és fenntartónknak.

Remélem, minél többen tudunk találkozni az idei konferencián, és minél jobban tudjuk hasznosítani az itt megszerzett tudást, információkat.

Batiz Judit
főszerkesztő
jbatiz@lib.sote.hu

Informatio Scientifica – Informatio Medicata 2014

Az Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiuma, a Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetsége és a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár 2014. szeptember 24-26-án 11. alkalommal rendezi meg az

INFORMATIO SCIENTIFICA - INFORMATIO MEDICATA

konferenciát.

A helyszín ezúttal is a Balassi Intézet (1016 Budapest, Somlói út 51.), ahol a tudományos szekcióüléseken, szakmai előadásokon és workshopokon kívül társasági program is várja a felsőoktatási és orvostudományi információszolgáltatás újdonságai iránt érdeklődőket. A konferenciát 2 napos szakmai kiállítás kíséri, ahol a résztvevők személyesen is találkozhatnak a hazai és külföldi kiadók és tartalomszolgáltatók képviselőivel.

A 2014. évi Informatio Scientifica – Informatio Medicata konferencia központi témájaként az „open access-open science” bemutatását választottuk.

MTMT kerekasztal az Informatio Scientifica - Informatio Medicata 2013 konferencián

Szakmai program

1. nap (szeptember 25. csütörtök)

- 8.00-16.00** Folyamatos regisztráció az előzetes online jelentkezés alapján
- 9.00-12.00** Nyitó plenáris ülés (Helyszín: színházterem)
Ünnepélyes megnyitó – Moderátor: **Vasas Livia**
Köszöntő: **Szél Ágoston**, a Semmelweis Egyetem rektora
- 9.30** Bevezető előadás: **Csermely Péter** (Semmelweis Egyetem Orvosi Vegytani, Molekuláris Biológiai és Patobiokémiai Intézet): *Hogyan tanulják meg a bennünk lévő és a minket körülvevő hálózatok a legjobb alkalmazkodást a megváltozott helyzetekhez, és hogyan tudjuk segíteni őket ebben?*
- 10.00** **Gerlinger Imre** (Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika) *Fül-orr-gégészeti vonatkozások a képzőművészetben*
- 10.30-10.45** Kávészünet
- 10.45-12.00** Kiállítók bemutatkozói
- 12.00-13.00** Ebéd
- 13.00-15.05** **Szekció I. – Délutáni plenáris ülés (Helyszín: könyvtárolvasó)**
Üléseelnökök: **Mader Béla, Szellőné Fábián Mária**
- 13.00** Bevezető előadás: **Makara Gábor** (MTA) *Open Access a világban – fejlemények 2014-ben*
- 13.25** **Geges József** (Ovidius Marketing Co., Ltd.) *Az orvostudományi információkeresés és keresőgép optimalizálás*
- 13.40** **Schubert András** (MTAKIK-TTO) *Az egyetemi nyílt hozzáférésű publikációk és kiadói tevékenység tudományometriai vizsgálata*
- 13.55** **Páll Zoltán, Giczi András** (MTA KIK EISZ) *COMPASS adatbázis – Iránytű az információhoz*
- 14.10** **Birinyi Péter** (Mikszáth Gyógyszertár) *A biztonságos és folyamatos gyógyszerellátás online aspektusai*
- 14.25** **Kovács Edina** (Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtár) *Nyílt hozzáférés a magas impakt faktorú orvosi folyóiratok körében*
- 14.40-15.05** Vita, fórum
- 15.05-15.25** Kávészünet
- 15.25-17.05** **Szekció II. (Helyszín: Könyvtárolvasó)**
Üléseelnökök: **Bakos Klára, Dippold Péter**
- 15.25** **Federica Rosetta** (Elsevier) *Open Access in Elsevier*
- 15.40** **Jan Luprich, Alexi Anna** (EBSCO) *EBSCO eBooks – User Comfort & Acquisition Models*
- 15.55** **Michael Fanning** (Wolters Kluwer Health) *Ovid Open Access: Know More with Medknow!*
- 16.10** **Julita Madzio, Marzena Giers-Fidler**: (Oxford University Press) *Oxford University Press Medical Journals Collection 2015*
- 16.25** **Alexandra Jenner, Czeglédi Éva** (ProQuest) *A ProQuest elektronikus könyvei: ebrary és EBL*

16.40- 17.05 Vita, fórum

17.10- 18.10 Társasági program

Helyszín: Aula, Színházterem

Flashdance Budapest TáncStúdió

Szabó Eszter és Kontor Tamás

18.10 Gálavacsora

A vacsora alatt zenél a Medvecukor Jazz Band

2. nap (szeptember 26., péntek)

9.00- 10.00 Plenáris ülés – MTMT (Helyszín: színházterem)

Köszöntő: **Molnár Mária Judit** rektorhelyettes (Semmelweis Egyetem)

Moderátor: **Karácsony Gyöngyi, Fonyó Istvánné**

9.00-9.15 Keveházi Katalin (SZTE Klebelsberg Könyvtár) *MTMT és tudománymetria: tapasztalatok és javaslatok – Szegedi Tudományegyetem*

9.15-9.30 Szluka Péter (Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár) *MTMT és az intézeti repozitóriumok kapcsolata - bevezetési tapasztalatok*

9.30-9.45 Holl András (MTA KIK) *A változó MTMT – szoftver, adatforrások, Open Access statisztikák*

9.45-10.00 Áts József (Nemzeti Közzolgálati Egyetem) *Az MTMT és az intézményi hozzárendelés problematikája*

10.00-10.15 Kávészünet

10.15-12.00 Szekció III. (Helyszín: könyvtárolvasó)

Üléelnökök: **Burmeister Erzsébet, Virágos Márta**

10.15 Bevezető előadás: **Grad-Gyenge Anikó** (Károli Gáspár Református Egyetem) *Szerzői jogi kihívások a tudomány menedzselésében*

10.30 Marcin Kapczynski (Thomson Reuters) *Benefiting from the complete Web of Science*

10.45 Claudia Heidrich (Royal Society of Chemistry) *RSC Publishing & Open Access*

11.00 Bencsik Péter (Akadémiai Kiadó) *Open Access lehetőségek és tapasztalatok az Akadémiai Kiadónál*

11.15 Simon András (Monguz): *A nyilvános tartalmi lekérdező felületek támogatása a HunTéka eszközeivel*

11.30 Nagy Dezső (UpToDate) *UpToDate – Return On Investment*

11.45-12.00 Vita, fórum

12.00-13.00 Ebéd

13.10-13.30 Teszt-eredményhirdetések, elköszönés

Tudományos kísérőprogram

2014. szeptember 24. szerda, Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár

15.00-17.00 Találkozás régi kollegákkal

15.15-16.45 ProQuest Workshop "PQ Hospital Collection és más tartalmak viszonya - PQ Dissertations and Theses, PsycInfo, Psycarticles és a Summon működése"

17.00-17.30 Welcome fogadás

17.30-18.00 Campus látogatása – koncert a Semmelweis Szalonban

2014. szeptember 25. csütörtök, Balassi Intézet

13.00-14.30 Ovid Technologies Workshop "Personalities and the Person in Evidence Based Medical Practice: Learning from Ignaz Semmelweis, Archie Cochrane and Joanna Briggs" – Különterem, II. emelet

2014. szeptember 26. péntek, Balassi Intézet

8.30-10.00 Elsevier Workshop "Enhanced ClinicalKey – new interface, new features, new content" – Különterem, II. emelet

10.30-12.00 EBSCO Workshop "PlumX: a New Era of Research Metrics for Scholarly Research" - Különterem, II. emelet

13.30-15.00 MOKSZ Közgyűlés – Könyvtárolvasó, földszint

Workshop az Informatio Scientifica - Informatio Medicata 2013 konferencián

HÍREK

Új főigazgató az Országos Széchényi könyvtár élén

Dr. Tüske Lászlót bízta meg az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatói teendőinek ellátásával az emberi erőforrások minisztere.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma 2014. március 13-án pályázati felhívást tett közzé az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatói álláshelyére. A felhívásban megjelölt határidőre hárman nyújtottak be pályázatot. A pályázatokat két egymástól független testület, az Országos Könyvtári Kuratórium és a kultúráért felelős miniszter által felkért tagokból álló bíráló bizottság személyes meghallgatással egybekötve értékelt. A két testület egyhangú javaslata alapján az EMMI vezetője dr. Tüske Lászlót bízta meg öt évre az OSZK főigazgatói teendőinek ellátásával.

(forrás: Emberi Erőforrások Minisztériuma)

InCites Magyarországon

Az EISZ jóvoltából 2014. júniustól hozzáférhető a magyarországi felsőoktatási és akadémiai intézetek számára a Thomson Reuters **InCites** szoftvere. Az InCites (<http://thomsonreuters.com/incites/>) egyedi, webes alapú kutatási eszköz, amely lehetővé teszi a felhasználók számára az intézeti produktivitás elemzését, az intézetek összehasonlítását globális mutatókkal, bibliometriai indikátorok segítségével. Az InCites szoftver az elemzések eredményének vizuális megjelenítésével könnyen adaptálható információvá alakítja az adatokat.

Elhunyt Hosszú Ádámné (1945-2014)

2014. július 16-án tüdőembólia következtében hirtelen elhunyt Hosszú Ádámné (Szandra), aki az Országos Kardiológiai Intézet után hosszú évekig az Országos Mentőszolgálat könyvtárosa volt, néhány évvel ezelőtti nyugdíjazásáig. Augusztus 6-i temetésén Pentz Klára, Kovács Margó és Hován Andi egy-egy szál virággal búcsúztatták.

Szandra becsületes, tiszta ember volt, akinek mindig mások segítése lebegett szeme előtt.

MOKSZ könyvtárak

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete 46. vándorgyűlése

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete 46. vándorgyűlését 2014. július 17-19. között Sopronban rendezték a Nyugat-magyarországi Egyetem otthonában. Az „Intelligens szolgáltatás – A szolgáltatások intelligenciája” témakörét ölelte fel a számtalan előadás a nyitó plenáris üléstől a pénteki szekcióüléseken át a záró plenáris ülésig. A Műszaki Könyvtáros Szekció is hozzájárult a téma széleskörű ismertetéséhez. A szekció a Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetségével együtt rendezte „A múlt jövője! – Új intelligens szolgáltatások a műszaki és az orvosi könyvtárak világában” című programot. A két elnök, Nagy Zoltán (MKSZ) és Dr. Vasas Livia (MOKSZ) közösen vezette a szekcióülést, ahol a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár három előadással képviseltette magát.

Berhidi Anna: Könyvtári oktatási programok: a jövő kutatóinak kinevelése

A Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár több mint tíz éve oktatási programjaival is segíti a könyvtári felhasználók képzését. Több fajta és szintű képzés folyik a könyvtár közreműködésével.

A képzések egy része kreditpontos szervezésű, azaz a Semmelweis Egyetem hallgatói szoros órarendjüket egészíthetik ki a könyvtári informatikai témájú, karonként (ÁOK, EKK, ETK, FOK, GYTK), képzésenként (osztatlan képzés, BSc, MSc) eltérő (1-3) kreditű kurzusokkal. Nagy népszerűségnek örvend a doktori képzésben résztvevők között az Irodalomkutatási módszerek PhD kurzus, amely nemcsak 3 kredit értékével, hanem gyakorlatorientált oktatásával is kitűnik. Emellett igény szerint például szakkollégistáknak tart a könyvtár nem kredites tanfolyamokat is.

A képzések tematikája félévente, évente frissül, követi a trendeket. A 2007-2008. tanév 2. szemeszterétől a hallgatók elektronikus tesztek formájában adnak számot tudásukról a kurzus közben és végén.

Az elmúlt nyolc évben az 500-as szám bővületében folynak a képzések, hisz a könyvtári informatikai oktatásokon tanévenként közel 500-an vesznek részt, míg az elmúlt három évben közel 500 PhD hallgató végezte el az irodalomkutatással kapcsolatos kurzust.

A modern könyvtár életében a szakembereknek tartott továbbképzések, egyéni oktatások elengedhetetlen feltételei a fejlődésnek, szinten tartásnak. Ehhez igazodva a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtár workshopok, tréningek keretében, valamint akkreditált tanfolyammal képzik az orvosokat, könyvtárosokat „házon” belül és kívül.

A képzések visszajelzései általában pozitív hangvételűek, de az eltérő vélemények gyakran egy tanfolyamon belül hangoznak el, ez is mutatja, hogy nehéz minden igénynek megfelelni.

A könyvtár kiemelt célja a képzésekkel egy ún. online mankó biztosítása, amely segíti a jövő kutatóinak munkáját, bármilyen szakterületen működjenek is.

A könyvtári szakember számára az oktatások talán egyik legfontosabb törekvése, hogy kialakítsa, támogassa a könyvtáros és kutató/orvos közötti gördülékenyebb kommunikációt.

Szluka Péter: MTMT és az intézeti repozitóriumok kapcsolata

A Semmelweis Egyetem Központi Könyvtára a TÁMOP-4.2.5.A-11/1-2012-0001 pályázat keretein belül az MTMT rendszeréhez kapcsolta DSpace alapú repozitóriumát. A közös, MTMT és több egyetem részvételével történt fejlesztés eredményeképpen a dokumentumok elektronikus változatai az MTMT-ből kezdeményezve egyszerűen, néhány kattintással feltölthetők a Semmelweis Egyetem repozitóriumába is. A dokumentumok bibliográfiai adatai az MTMT adatbázisából automatikusan átadásra kerülnek, az adminisztrációs terhek csökkenését eredményezve. A kialakított rendszer az MTMT-vel együtt alkalmas rá, hogy felváltsa a Semmelweis Egyetem eddig használt SEPUB adatbázisát.

A kialakított rendszer SWORD protokollon alapulva kapcsolja össze a két adatbázist, az elküldött metaadatok export formátumát az egyes DSpace-t használó intézményekkel közösen határoztuk meg. Mivel a Semmelweis Repozitóriumba bekerülő dokumentumok könyvtári ellenőrzésen esnek át, fontos tényező volt a feltöltők értesítésének megvalósítása is. A feltöltés során automatikus a metaadatok átvétele az MTMT-ből, azonban ezen adatok változása, egy esetleges javítás esetén a változások jelenleg nem kerülnek át automatikusan a repozitóriumba, melynek hatása sok esetben megfelelő üzemeltetéssel minimalizálható, valamint további fejlesztések segítségével automatikussá tehető.

Fontos kérdés a dokumentumok jogosultságkezelésének, az Open Access elveknek megfelelő publikációs változat meghatározása, a dokumentumok lehető legszélesebb körű elérhetőségének érdekében.

Taga Márta: Az MTMT szerepe a hazai tudományos életben - hitelesség és visszakereshetőség

A Magyar Tudományos Művek Tára 6 éve működő egyedi nemzeti bibliográfiai adatbázis. 2012-ben és 2014-ben lekeresett számadatok mutatják az elmúlt 2 évben végbement nagymértékű fejlődést. A regisztrált szerzők, adminisztrátorok száma közel duplájára nőtt és számos intézmény csatlakozott az MTMT-hez. A közlemény és idéző adatok tekintetében pedig többnyire 50%-os növekedésről beszélhetünk.

Az MTMT-be történő feltöltés és az adatok ellenőrzése szakértelmet kíván, amelynek elsajátításához segítséget nyújtanak az MTMT dokumentumok, melyek közül a feltöltésben és ellenőrzésben betöltött szerepük miatt az előadás során három került kiemelésre: az Útmutatók, az Ismertető, illetve a Változásjegyzékek.

A rendelkezésre álló dokumentumok ellenére, azonban bizonyos típusú hibák rendszeresen ismétlődnek, melyek közül lényeges volt megemlíteni: a kézi felvitelt, a linkelés hiányát, a nem vizsgált idézők jelenlétét a rendszerben, illetve hogy import, feldolgozás alatti állapotban maradnak a tételek.

Sajnálatos tény, hogy a folyamatos fejlesztés ellenére a duplumok száma nem csökkenő, hanem növekedő tendenciát mutat.

A hitelességnek és visszakereshetőségnek több szempontból is kiemelt szerepe van. Az egyetemek, különböző egyetemi egységek teljesítményének értékelése, statisztikai adatszolgáltatás; illetve az egyetemi pályázatok, kinevezések kapcsán.

A tudományos publikációk fontosságát mutatja, hogy az idei évben kormányhatározat született az MTMT-vel kapcsolatos egyes feladatokról, amiről bővebben a Magyar Közlöny 44. számában lehet olvasni.

Az előadás során bizonyos esetekben a Semmelweis Egyetem gyakorlata került bemutatásra.

KÖNYVTÁRTÖRTÉNET

Fordulópontok: A hazai orvos- és egészségügyi könyvtárak fejlődése – 60 éves az Országos Egészségpolitikai Szakkönyvtár

Jehoda Imola könyvtárvezető

jehodai@se-etk.hu

Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar Könyvtára

A 2013. október 16-án, a GYEMSZI IRF Országos Egészségtudományi Szakkönyvtárának 60 éves fennállását ünneplő szakmai nap keretében elhangzott előadás átdolgozott változata.

„Az olvasás teljessé, a konferencia felkészültté, az írás pontossá teszi az embert.” (Bacon, Francis)

Ez az előadás a fennállásának 60. évfordulóját ünneplő Országos Egészségpolitikai Szakkönyvtár jubileumi ülésén a magyar orvosi - és egészségügyi könyvtárak kialakulását, fejlődését, és annak várható jövőbeli trendjeit kívánta áttekinteni. Szerkezetében szorosan kapcsolódik a hazai könyvtárügy történetéhez, a kezdetektől kiragadva abból azokat a specifikumokat, amelyek már a szakterületi differenciálódásra mutatnak. Természetesen az idő- és terjedelmi korlátok nem engedik meg a részletező bemutatást, ezért négy fő csomópont köré rendezi tartalmát:

- az orvostudományi gyűjtemények és könyvtárak kialakulása,
- a gyűjteményekben tárolt orvostudományi információk formai és tartalmi feltárása,
- az orvos- és egészségügyi információs szolgáltatás fejlődése,
- jövőképünk?

I. Orvostudományi gyűjtemények és könyvtárak

1. A kezdetek: orvosi gyűjtemények és könyvtárak Magyarországon.

A hazai könyvkultúra kialakulása az első ezredforduló körüli évtizedekre tehető, amikor a szerzetesrendi papok megjelentek Magyarországon, magukkal hozva a térítéshez szükséges, elsősorban vallásos tárgyú könyveiket. Mivel gyógyítással ebben az időszakban csak a kolostorok szerzetesei foglalkoztak, valamint az első ispotályokat is bencés rendi

szerzetesek alapították és működtették, feltételezhető, hogy gyűjteményeikben akadt orvosi tárgyú könyv is.

A kéziratos műveket őrző jelentősebb *kolostori könyvtárainkról* fennmaradt számbavételi adatok szerint 1093-ban Pannonhalmán 80 kódex,¹ az 1171-ben alapított Veszprémi káptalani könyvtárban 1437-ben 171 kódex – ebből 95 nem vallási tárgyú, feltételezhetően köztük orvosi témájú is – volt.²

A késő középkorban az egyház tudományos életre gyakorolt befolyásának gyengülésével a lovagi nemesség és a városi polgárság az európai minták nyomán egyetemek alapítására tett kísérletet. Az első egyetemalapításokról maradtak fenn írásos emlékek: 1376: Pécs – Nagy Lajos, 1389: Óbuda – Zsigmond király. Ezek feltételezhetően rendelkezettek az oktatást szolgáló tudományos művekkel is.³

A reneszánsz időszakában a humanizmus szellemiségének megfelelően az érdeklődés egyre inkább a világi tudományok felé fordult, megbecsülve az ókori klasszikusok alkotásait, és segítve a korabeli humanista alkotások megszületését.

A művészi kivitelben elkészítettetett remekművek bemutatásához egyre sokasodtak az uralkodók – királyok, hercegek, főpapok és egyéb arisztokraták – által alapított *reneszánsz könyvtárak*.⁴

A XV. században Közép-Európában a legnagyobb humanista könyvtár, a világhírű *Bibliotheca Corviniana*, Mátyás királyé volt. A fennmaradt Corvinák száma 216, és további 650 kódex a leírások alapján még létezettnek tekintendő. Ezek ókori klasszikus szerzők

Corvina egyik szép példányának oldala Mátyás király portréjával

¹ Csapodi Cs, Tóth A, Vértesy M. Magyar könyvtártörténet. Bp.: Gondolat; 1987. p. 9-16. (a továbbiakban: Csapodi, 1987.)

² Kovács M. A könyv és a könyvtár a magyar társadalom életében, 1.: Az államalapítástól 1849-ig. Bp.: Gondolat; 1963. p. 63-68. (a továbbiakban: Kovács, 1963.)

³ Csapodi, 1987. p. 44-45.

⁴ Csapodi, 1987. p. 59-63.

művei, köztük orvos szerzők és kortárs humanisták alkotásai. A világban ténylegesen fennmaradt 216 kódexből orvos szerzők műveként azonosítottak hármat. (Ficinius Marsilius: De triplici vita, Celsus, A.C. : De medicinis libri, ismeretlen latin szerző: Encyclopaedia medica)⁵

Erre az időszakra tehető – 1426 és 1473 között – az első Magyarországon, magyar szerző által latin nyelven írt (kompilált, másolt?) orvosi mű *Aranyasi Gellértfi János*: Incipit tractatulus de regimine pestilentia (Értekezés a pestisről) c. munkája elkészülte is. Az 1870-ben előkerült értekező orvosi kódex szerzője a lőcsei ispotályos rend tagja volt, aki más betegségekről is elhelyezett rövidebb jegyzeteket a műben.⁶

A könyvnyomtatás feltalálása és elterjedése után 1472-ben elkészült az első magyar szerzőtől származó, de latin nyelvű nyomtatott mű is, *Bagellardus Pál*: Libellus de infantium aegritudinibus ac remediis című munkája, amely Páduában jelent meg.⁷

HERBARIVM.
AZ FAKNAC FVV
EKNEC NEVIKRÖL, TERMESETEK-
röl. és hasznairól. Magyar nyelvre, és ez
rendre hozta az Doctores Könyveiből
az Horhi Melius Peter.

Nyomtatott Colofuárat Heltai Gaspárne
Műhelyéb, 1. s. 78. Éstendőben.

A nemzeti nyelv áttörését, és az orvosi nyelvben való használatát az első magyar nyelvű nyomtatott orvosi munka *Horhi Melius Péter*: Herbarium az Faknac, Fuvecnek, természetetekről és hasznairól... c. művének kiadása mutatja 1578-ban.⁸

Gutenberg találmányát a reformáció ideológiai eszközként is felhasználta, mellyel ugyanakkor fellendítette a könyvnyomtatást és könyvkiadást is.

A XVI. sz. -ot a hazai *református kollégiumok és könyvtáraik* alapításának

⁵ Csapodi Cs, Csapodiné Gárdonyi K. Bibliotheca Corviniana. Bp.: Corviniana; 1981. p.49., 54., 59.

⁶ Magyary-Kossa Gy. Magyar orvosi emlékek. Értekezések a magyar orvostörténelem köréből, 3. Bp.: M. Orvosi Könyvkiadó Társulat; 1931. p. 365.

⁷ Győry T. Magyarország orvosi bibliographiája 1472-1899. Bp.: Atheneum; 1900. (a továbbiakban: Győry, 1900.) Vö. Szabó K. Régi magyar könyvtár, 3. Pótlások, kiegészítések, javítások. Bp.: Akadémiai Kiadó; 1990. p. 1-2.

⁸ Győry, 1900. p. 205.

időszakaként említhetjük. Az első református kollégiumok és könyvtáraik 1531-ben Pápán, 1538-ban Debrecenben kezdték meg működésüket.⁹

Gyűjteményeikben a kor hírneves hazai orvos szerzői – például. Buzinkai György, Csapó József, Hatvani István, Pápai Páriz Ferenc, Segner János András, Weszprémi István – mellett a külföldiek közül Avicenna, Galenus, Hippokrates, Vesalius, stb. művei is szerepelnek.

Az ezt követő *ellenreformáció* korszakára, 1561-re esett Nagyszombatban a jezsuita kollégium könyvtárának megalapítása, mely a későbbi Egyetemi Könyvtár (1635) alapjait, majd az 1769-ben létrehozott orvostudományi fakultással az orvosi gyűjteményt is megteremtette.

A XVIII. sz. a *felvilágosodás és a polgárosodás* idősze Magyarországon. Az újonnan épített palotákban, kastélyokban, főpapi rezidenciákban könyvtártermek is épültek, amelyekben enciklopédikus gyűjteményeket helyeztek el. Ezek már tartalmaztak nemzeti nyelvű kiadványokat is. A kor leghíresebb főrangú gyűjtői – Bethlen Gábor, I. Rákóczy György, Zrínyi Miklós és a többiek – teremkönyvtárai mellett létező főpapi gyűjtemények közül 1774-ben Pécsen vált nyilvánossá elsőként Magyarországon Klimó György püspök könyvtára. A püspök a leendő egyetem fakultásaira – köztük az orvosira is – gondolva megvásárolta a leghíresebb régi és korabeli orvostudományi munkákat.¹⁰

A felvilágosodás és polgárosodás hazai hatásának fordulópontjaiként kiemelendő a *tudományos élet fejlődése és differenciálódása*, melynek eredményeként 1831-ben megindul az *Orvosi Tár*¹¹ az első magyar orvostudományi (csak egy tudományági) szakfolyóirat. Ennek szakaszos megjelenése után a kor legkiválóbb orvostudósainak összefogásával 1857 óta folyamatosan megjelenik és fennmaradt az *Orvosi Hetilap*¹².

⁹ Illés Gy. Mesélő könyvtárak. Bp.: Móra; 1984. p. 56., 26-27.

¹⁰ Kovács, 1963. p. 527-530.

¹¹ Batári Gy. A tudományos szaksajtó kialakulása Magyarországon, 1721-1867. Bp.: Országos Széchényi Könyvtár; 1994. p.55-63. (a továbbiakban: Batári, 1994.)

¹² Batári, 1994. p. 130-136.

Fontos fordulópont még az *egyetemi képzés korszerűsödése és kiszélesedése, a kutatás fejlődése, akadémiák alapítása.*

Következmény és eredmény: *általános tudományos és szakági speciális tudományos könyvtárak alapítása, melyek a mai napig a hazai könyvtárügy meghatározó intézményei unikális gyűjteményeikkel.*

A kor jellemző könyvtártípusai

Általános tudományos könyvtárak

1777-től Budán: Egyetemi Könyvtár alapítása (ma ELTE KK)

1802: (Széchényi) Nemzeti Könyvtár (A legteljesebb magyar nyelvű orvosi gyűjtemény)

1826 : Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára

Tudományos szakkönyvtárak

1769: Mária Terézia – orvoskar

1828: Orvostudományi Könyvtár, később Semmelweis Orvostudományi Egyetem Könyvtára, 2000-től a Semmelweis Egyetem Központi Könyvtára

1837 : Pest-Budai Orvosegyesület Könyvtára

Egyetemi könyvtárak

1872: Kolozsvár

1912: Pozsony

1918: Debrecen

Orvosegyetemi könyvtárak

1926: Szeged

1947: Debrecen

1961: Pécs

1985: Haynal Imre
Egészségtudományi Egyetem
(2000-ig)

XIX-XX. sz.: A kórházi könyvtárak alapításának időszaka

Jelentősebb korabeli kórházi könyvtárak:

- 1840: Szent Rókus Kórház Könyvtára,
- 1885: Szent István Kórház Könyvtára,
- 1901: Erzsébet Királyné Szanatórium Könyvtára (Országos Korányi TBC és Pulmonológiai Intézet,
- 1936: Szent László Kórház Könyvtára.

Az orvosi könyvtárnak számítható gyűjtemények száma a II. világháború után 50-60 között mozgott, s ezt egészítette ki még 3-400 – különféle egészségügyi intézményekben fellelhető – kisebb gyűjtemény.

Szervezett hálózattá való kiépítésükkel az 1.018/1956./III.9./sz. minisztertanácsi határozat az Orvostudományi Dokumentációs Központot, majd a bázisán 1960 –ban létrehozott **Országos Orvostudományi Könyvtár és Dokumentációs Központot** bízta meg, melynek alapfeladatául az orvosi könyvtári hálózat központjaként, valamint nemzeti orvosi könyvtárként való működését tűzte ki.

Ugyancsak erre az időszakra esik az országos orvosi, egészségügyi intézeteknek és azok könyvtárainak létrehozása is.¹³ Ugyancsak elmondható, hogy az évtized végére kialakultak azok a könyvtártípusok, amelyek – bár számuk jelentősen csökkent –, a mai napig az orvos-egészségügyi könyvtárügy meghatározó működtetői.¹⁴

---

¹³ Jehoda I. Könyvtárak az egészségügy szolgálatában. In: Freisinger J, szerk. Könyvtárak 50 éve az egészségügy szolgálatában. Jubileumi emlékkönyv. Bp.: Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetsége; 1999. p. 29-61.

¹⁴ Zimmermann H. szerk. Az egészségügyi-orvostudományi könyvtári hálózat és koordinációs kör 1989-ben beszerzett külföldi orvosi-biológiai és határterületi folyóiratainak jegyzéke. Bp.: Országos Orvostudományi Információs Intézet és Könyvtár; 1989.

2. A jelen: a ma működő hazai orvosi könyvtárak típusai

A könyvtár típusa	1989	2012
Egyetemek orvostudományi (kari és központi) könyvtárai	5	5 (D2, D2/17, P10, B13, Sz1)
Egyetemek önálló bejelentő egészség- tudományi, egészségügyi főiskolai kari és intézeti könyvtárai	59	37 az összes Semmelweis egyetemi, és B46, Ny60
Országos intézetek könyvtárai	24	18
KÖJÁL / Állami Népegészségügyi- és Tisztiorvosi Szolgálat könyvtárai	22	2
Kórházi könyvtárak	135	69
Gyógyszergyárak és megyei gyógyszerári központok könyvtárai	20	5
MTA és egyéb intézmények biomedicinális könyvtárai	19	6

II. A gyűjtött orvostudományi információk formai és tartalmi feltárása

1. A hazai orvostudományi dokumentáció fejlődése

A tudomány, valamint az előállítási technikák fejlődésével megnövekedett számú dokumentumok szükségessé tették azok számbavételét, nyilvántartását, célszerű csoportosítását, osztályozását, hogy megkönnyítsék a hozzáférhetővé tételt, a dokumentum azonosítását. A dokumentációs tevékenység típusait az alábbi négy fő csoportba rendezve tekinthetjük át. A több módozat közül a legkorábbi megjelenési forma a bibliográfiai számbavétel, a bibliográfiakészítés.

Retrospektív orvosi szakbibliográfiáink, mint nemzeti könyvészetünk részei:

Első orvosi szak (bio) bibliográfiánk:

1774-1787: Wespriemi István: Magyarország és Erdély orvosainak rövid életrajza (szerzői betűrendben),

1472-1889: Gyóry Tibor: Magyarország orvosi bibliographiája (szakágazatok szerint) ¹⁵

1900-1938: Novák Ernő: A magyar sebészirodalom bibliográfiája.

Az egykötetes mű második része - címétől eltérően - Gyóry munkája folytatásaként tekinthető¹⁶

1921-1944: Magyar Könyvészet, IV.

mindezek mellett számos szakágazati bibliográfia is készült a múlt század közepéig, különböző időhatárokkal feldolgozva anyagát.¹⁷

1945-1956: Magyar orvosi könyvek bibliográfiája, ODK, (35 szakcsoport, szerzői név- és tárgymutató), hézagpótló műnek készült a MOB 1957-es indulásáig.

Ezzel a kiadvánnyal vette kezdetét az akkori Orvostudományi Dokumentációs Központnak az a munkássága, feladata, amellyel a teljes hazai orvostudományi és határterületi szakirodalom számbavételét és feltárását végzi, eredeti dokumentumait gyűjti, őrzi és szolgáltatja.

1945-1960: 28 ágazati szakbibliográfiában végzik el a bibliográfiai kontrollt, és ezzel mintegy előkészítik a kurrens nemzeti orvostudományi szakbibliográfia, a Magyar Orvosi Bibliográfia (MOB) elindítását.

1957-: Magyar Orvosi Bibliográfia – mai napig folyamatosan készül és jelenik meg, a GYEMSZI ESKI és jogelődjei munkájával. A Magyar Nemzeti Bibliográfia része, feldolgozza a teljes hazai orvos-és egészségtudományi

---

¹⁵ Gyóry, 1900. p. V-IX.

¹⁶ Novák E. összeáll. A magyar sebészirodalom bibliográfiája. A sebészt érdeklő folyóiratközlemények 1908-1938, orvosi könyvek és orvosi monográfiák 1900-1938. Bp.: Magyar Sebészeti Társaság; 1939.

¹⁷ Jehoda I. Kötéltől a világhálógig. Bp.: SE EFK; 2004. p. 93-100.

valamint határterületi szakirodalmat, műveket és folyóirat közleményeket.¹⁸

A referálás kezdetei a tudományos folyóiratokhoz köthetőek, elsőként ismerték és vállalták fel, hogy kivonatolt formában megismertessék a külföldi folyóiratokban közzétett tudományos eredményeket.

Az első általános tudományos – orvosi közleményeket is – referáló folyóiratunk:

1817: *Tudományos Gyűjtemény*, amely Külföldi Literatura rovatában tájékoztatott a nemzetközi szaksajtóról, amelyhez a szerkesztőség is előfizetett külföldi folyóiratokat és cserét is folytatott.

1831-1848: megindul a csak egy tudományággal foglalkozó *Orvosi Tár*, melynek második folyamában (1840) Bugát Pál a lap egyik céljaként a külföldi lapok referálását tűzte ki, majd 1842-től már azzal büszkélkedik, hogy őket is referálják külföldi lapok.

1857-: a szabadságharcot követő szilencium után az *Orvosi Hetilap* megindításával máig írt legfényesebb fejezete kezdődött a hazai orvostudományi sajtónak, ahova a kor legkiválóbb orvostudorai készítik a referátumokat, mindmáig működtetve a rovatot.

Ez a néhány mérföldkő is mutatja, hogy a XIX. sz. végére a tudományos folyóiratokban általánossá válik a külföldi szakirodalom referálása, amely az adatbázisok megjelenéséig nélkülözhetetlen volt tudományos tájékozódáshoz.¹⁹

A dokumentációs tevékenység önállósodása a XX. sz. elején kezdődött el. Ennek megvalósítására egyre nagyobb számban alakultak a főhivatású dokumentációs intézmények, melyek létrehozása Magyarországon az 50-es, 60-as évekre esett.

---

¹⁸ Kőhalmi B. A tudományos tájékoztatás fejlődése hazánkban 1945-1965. Bp.: Népművelési Propaganda Iroda; 1967. p. 474-477. (a későbbiekben: Kőhalmi, 1967.)

¹⁹ Batári, 1994. p. 55-63.

1949-ben megalakult a szakterületi Országos Orvostudományi Dokumentációs Központ (ODK), melynek főbb dokumentációs feladatai voltak:

1949-1957: a szovjet orvosi és biológiai folyóiratok cikkeinek referálása

1960-1966: külföldi orvosi folyóiratok válogatott cikkeinek referálása 5 témasorozatban

1967-1995: témafigyelés 23 szakterületen.²⁰

Emellett jelentős volt a korabeli *orvosi könyvtárak feldolgozó tevékenysége* is, amely sokszor a saját dokumentum állományon túlmenően más forrásokról is tájékoztatást nyújtott. Jellemző volt azonban, hogy a könyvtárakban

- a formai feldolgozás nem volt egységes, szabványos
- a tartalmi feldolgozás sem volt egységes: ETO vagy saját összeállítású tárgyszó rendszer használata volt az általános
- állományukról az olvasók számára tájékoztatást cédulakatalógusaikban nyújtottak, melyek leggyakoribb típusai a szerző, cím, sorozati és betűrendes tárgyszó voltak.²¹

2. A jelen eredményei

Elkezdődött a hazai orvostudományi publikációk szabványos feldolgozása az 1990-től induló *Magyar Orvosi Bibliográfia* (adatbázisban):

- formai feldolgozás az ISBD / magyar szabványok alapján;
- tárgyszavas feldolgozás a MeSH szűkített és hazai körülményekre adaptált magyar nyelvű változata alapján;
- szabványos MARC formátum alkalmazása;
- majd szolgáltatás a web felületi nyílt hozzáférésű változattal 1996-tól.²²

---

²⁰ Kőhalmi, 1967. p. 478-482.

²¹ Székely S. Beköszöntő. Az Orvosi Könyvtáros 1961; 1(1):4.

Az egyetemek orvostudományi könyvtáraiban a szabványos feldolgozást integrált könyvtári rendszerekkel végzik, melyek általánosan használt típusai az Aleph, a Corvina, a HunTéka és a Horizon. A kisebb orvosi könyvtárak által használt főbb szoftver típusok: Textlib, Szirén, stb.

III. Az orvostudományi információszolgáltatás fejlődése

1. *Hagyományos szolgáltatások a számítógépes bibliográfiák és katalógusok megjelenése előtt:*

- Kézi keresés cédulakatalógusok és nyomtatott hazai szakbibliográfiák segítségével
- Az eredeti dokumentumok beszerzése az OSZK, MEDINFO, egyetemi könyvtárak állományából – könyvtárközi kölcsönzéssel
- Kézi keresés a nemzetközi szakirodalomból az Index Medicus mutatókötetek segítségével

Az idegen nyelvű eredeti közlemények beszerzésének módja:

- A Nemzeti Periodika adatbázis használatával, amely 1665-től tartja nyilván a bejelentők adatai alapján a hazánkban beszerzett külföldi folyóirat állományt: először CD-ROM, majd on-line, web felületi hozzáféréssel,
- Közvetlenül külföldi szolgáltatóktól, könyvtáraktól, nemzetközi könyvtárközi kölcsönzéssel.

2. *1960–: Kísérletek a szakirodalmi információszolgáltatás gépesítésére*

- Mikrofilm, mikromásolat készítése az eredeti dokumentumokról
- Lyukkártyák – mechanikai, optikai – bevezetése az adatrögzítéshez és visszakereséshez.²³

---

²² Szekeres Zs. A Magyar Orvosi Bibliográfia (MOB) Helyzete és jelentősége a hazai szakirodalmi tájékoztatásban. *Nőgyógyászati Onkológia* 2001; 6(2-3):137-139.

²³ Kállai L. Lyukkártyás dokumentáció. *Az Orvosi Könyvtáros* 1963; 3(2):10-28.

3. A jelen helyzetkép

Az elmúlt évtized az országos elektronikus információszolgáltatás rendszere kialakításának időszaka volt. A 2008-2013. közötti *könyvtári stratégia*²⁴ és a kapcsolódó *EU-s pályázatok* nyomán a szükséges – mind hazai, mind külföldi – információforrások a használók rendelkezésére állnak. A kialakított információs rendszer tartalmi jellemzői:

- Hazai katalógusok, adatbázisok a honi információk kutatásához
  - Magyar Nemzeti Bibliográfia rendszere: + szakbibliográfiák
  - Magyar Orvosi Bibliográfia
  - MOKKA, ODR közös keresőfelületi működtetése
- A nemzetközi szakirodalmi információkutatás eszközei:
  - Az EISZ nemzeti konzorcium keretében és egyénileg előfizetett szakmai általános és szűk szakterületi adatbázisok,²⁵
  - Web of Science, MEDLINE adatbázisok (OVID, EBSCO, PROQUEST, PUBMED), SCOPUS, Science Direct, CINAHL, Health Source csomagok + intézményi igények (SE közel 50 adatbázis)
- E-book-ok, elektronikus könyvek: kézi- és tankönyvek, atlaszok, egyéb szakkönyvek, stb
- E-journal-ok, elektronikus folyóirat változatok
  - Nyomtatott folyóiratok elektronikus változatai
  - Csak elektronikus formában közzétett folyóiratok
  - A szakkönyvtárakban általános hozzáférés minden jelentős orvos- és egészségtudományi full-text-es, teljes szövegű folyóirathoz (Pl. SE KK 4.900 cím).²⁶

---

²⁴ Skaliczki J. Portál program – Könyvtárfejlesztési stratégia, 2008-2013. Könyv, Könyvtár, Könyvtáros 2008; (1):3-20.

²⁵ <http://eisz.mtak.hu/>

²⁶ <http://lib.semmelweis.hu/nav/forrasok>

- Felgyorsult azonnali hazai és nemzetközi elektronikus könyvtárközi szolgáltatások
- Új infokommunikációs technikák kifejlesztése: a közösségi média alkalmazása, web2, könyvtár 2, RSS, twitter...

IV. A jövő?

Milyen legyen a könyvtáros, munkavégzéséhez milyen új kompetenciák szükségesek? A téma kereteit meghaladná ennek kifejtése, de az új kompetenciák is csak az alapvető képességek, készségek, jártasságok meglétére épülhetnek.

Továbbra is meghatározó a könyvtáros szakmai felkészültsége: orvos-és egészségtudományi alapismeretek és tájékozottság, korszerű könyvtárosi alapismeretek és információs rendszerekben való gondolkodás, azaz szakterületi információk menedzselésének képessége és „information literacy” és oktatása;²⁷

Milyen szolgáltatások várhatóak?

- Döntően digitalizált tartalmak, mobil, perszonalizált szolgáltatások, szemantikus web, web 3 alkalmazások
- Szolgáltatások több könyvtár együttműködésével
- Open Access-re és az átalakult publikációs sémára épülő szolgáltatások

Milyen könyvtártípusról beszélhetünk?

- Blended – mixed mode - hybrid²⁸
  - Oktatás, tanulás
  - Információforrások és könyvtár (hagyományos és online elektronikus források szintézise)

---

²⁷ The Association of College and Research Libraries. Information Literacy Competency Standards for Higher Education. Chicago: 2000.
<http://www.ala.org/acrl/sites/ala.org.acrl/files/content/standards/standards.pdf>

²⁸ Bryan S. The blended librarian in the learning commons. New skills for the blended library. College & Research Libraries News 2009; 70(9):504-516.

- Virtuális könyvtár és változatai

Az orvos- és egészségügyi információszolgáltatás és könyvtárügy fejlődését meghatározó fordulópontjainak áttekintése után nem feledkezhetünk meg azon elődeinkről, akik ezekért a könyvtárakért, könyvtárosokért a legtöbbet tették: az ODK, ODKDK, MEDINFO és a jelen munkatársaiként.

Közülük is kiemelkedett - több évtizeden át a hálózat emblematikus vezéralakjaként - Szepesiné Benda Mária, akinek jósló üzenete máig szóló:

„A tudományos könyvtár alapterülete 3 m² lesz, hol egyetlen terminálról többszáz adatbázis érhető el...” , de az **új szolgáltatások mellett a régiek is megmaradnak**, mivel a repülőgép és autó mellett is járunk és fogunk is járni gyalog.²⁹

---

²⁹ Benda M. Az információ társadalomalakító hatásáról vagy milyen lesz az információ 2000-ben? Az Orvosi Könyvtáros 1985; 25(4):423-427.

Szerzői útmutató

Az Orvosi Könyvtárak folyóirat célja aktuális orvosi könyvtárosi, könyvtár-szakmai és egészségügyi témájú információk közlése. Ezen belül megjelen-tet eredeti és összefoglaló közleményeket, beszámolókat, híradást ad szak-mai képzési lehetőségekről, úti jelentéseket, MOKSZ tagkönyvtárakat érintő híreket közöl, valamint az orvos és könyvtáros szakma képző intézményei-nek hallgatói számára publikálási lehetőséget biztosít, közli a hallgatók írá-sait, illetve azok kivonatát. A kéziratok elbírálásának, illetve elfogadásának joga a szerkesztőséget illeti. Az eredeti közlemények és az orvostörténet rovatokban megjelent közlemények elbírálása peer-review rendszerben történik, külső bírálók jóváhagyásával.

Kéziratok beküldése: a kéziratokat a szerkesztőség a *titkarsag@lib.sote.hu* e-mail címen fogadja. Az eredeti közlemények Orvosi Könyvtárakban való publikálásának feltétele, hogy a cikk korábban még nem jelent meg és az Orvosi Könyvtárakhoz való benyújtással egy időben máshova még nem ke-rült beadásra, valamint a kézirat benyújtását valamennyi szerző jóváhagyta és a közlemény a Helsinki deklaráció (1975, revízió 2008) előírásainak megfelel.

Az eredeti közlemények szerkezete: címdoldalon magyar és angol nyelvű cím, szerző(k) neve és munkahelye(i) (a szerző neve mellett felső indexszel jelölve); magyar és angol nyelvű összefoglaló max. 80-80 szó terjedem-ben, megfogalmazásában a közlemény lényegét megragadó és annak szer-kezetét követő; magyar és angol nyelvű kulcsszavak (max. 4-4); rövidítések jegyzéke (angol nyelvű rövidítések lehetőség szerinti lefordításával); szöveg (bevezetés, cél, módszer, eredmények, discussio/megbeszélés); irodalom-jegyzék (Vancouver/ICMJE stílus); táblázatok, ábrák; táblázatok és ábrák jegyzéke; levelező szerző elérhetősége.

Példák irodalomjegyzék formázására:

1. Birtalan Gy. A 2450 éves Hippokratész. *Orv Hetil.* 1990; 131(18): 981-983.
2. Palastanga N, Field D, Soames R. *Anatomy and human movement. Structure and function.* Edinburg: Butterworth-Heinemann, 2002. 677 p.
3. Strausz J. A bronchoscop szerepe a légutak nyitva tartásában. In: Péntes I, Lorx A. (szerk.). *A lélegeztetés elmélete és gyakorlata.* Budapest: Medicina, 2004. p. 665-669.
4. Kiss E. Tudástársadalom, globalizáció, actorok. INCO [Internet]. <http://www.inco.hu/inco11/global/cikk0h.htm> (2014.02.25.)

A Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetségének negyedévenként megjelenő hivatalos lapja
Kiadja: Semmelweis Egyetem

ISSN 2061-036X (Nyomtatott)
<http://lib.semmelweis.hu/moksz/orvosik.htm>
ISSN 2061-0378 (Online)

Lapigazgató

Dr. Vasas Lívia MOKSZ elnök PhD
e-mail: lvasas@lib.sote.hu

Főszerkesztő:

Batiz Judit
e-mail: jbatiz@lib.sote.hu

A MOKSZ és az Orvosi Könyvtárak szerkesztőségének címe

1088, Budapest, Mikszáth Kálmán tér 5.
Tel: +36 1 317-5030, Fax: +36 1 317-1048
<http://lib.semmelweis.hu>
Adószám: 18230082-1-42
Megjelenik 300 példányban

